

Olesó pénz.

Éhány 1000 frt 80-re... azás mellett kapható.

ROSER MIKLOS

iskolai értesítése. Polgári és kereskedelmi isko-

Röser Miklós.

dapesten.

gazdasági gépgyár

tményüket, mint:

szelők rosták, kukoricza- malmok számára: Dupla-

375. szám.

RJEGYZEKE

STVÁN* gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

ak ausztriai értéken... Szákkal együtt.

Table with 2 columns: item description and price. Includes items like '100 kiló', '20.40', '19.80', etc.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábon... Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési felhívás

„DEBRECZEN”

cimű, hetenkint ötször megjelenő, politikai, társadalmi s közgazdasági lapra.

A rohamosan törülő események, a politika mindmegannyi nevezetes fordulója...

Lapunk az immár XV. esztendő (nagy kor az oly ifjú hazai sajtó életében!) „Debre-

Nem csupán teljesen független s mint eddig is, az igazság hirdetésében, megtámadásra és minden szentes viszonzás elvárására készen álló

Lapunk alakja s rovatai az eddigiek maradtak. A színdény beállítva a megkezdjük színészletünket is és ezekben legkivált

Egyezőval ezentúl is azon leendünk, hogy lapunk az oly előkelő helyet elfoglalt Debreczen

Ajánljuk lapunkat az előfizető közönségnek eddig is tapasztalt partfőrszába!

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt.

Előfizetheti helyben Kutasi Imre nyomdájában. — továbbá Telegi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, s vidéken, postautalványjal minden posta hivatalnál.

A „Debrecezen” szerkesztősége és kiadó-h.vatala.

Tisza Kálmán — N.-Várad.

Lázás örömben, vad kéjben, bódult vitus tánczot jár a zsidó kormány-sajtó, hogy Tisza Kálmán Nagy-Váradon, a corruptió e legbüjösebb tenyészhelyén járt, hogy ott a horvát- és zsidókérdésben nyilatkozott, s hogy akadt egy-két eltévelyedett függetlenségi párti ember is, a ki jellegét ott-hon feledve, tömjénezni megjelent a Kecske-

még élnek, ugyanakkor nem állja a társadalmi reformok legnevezetesebbjét, az antiszemitizmust a Blásnak nevezni; a ki a horvát lázadásról szólva, már a kibékülés útját nem akarja tulszigorúsággal elzárni és inkább „engesztelőkegy politikát” hangsúlyoz, ugyanakkor egy szava, egyetlen igéje nincsen arra nézve, hogy a tiszta-eszlári bünper, a zsidó tulkapások, a magyar nép általános elszegényedése által nagyon is indokolt zsidóellenes tüntetések esetelésében némi enyhítő színt is alkalmazzon!

A Debreczeni Ellenőr V. A. cikk-írója is örömtől dobogó, fájó kebellet tekint a szerencsés Nagy-Váradra, hogy övé Tisza Kálmán, kit mi oly könnyelműen elvesztettünk!

Erre a rituális okoskodásra, melyet egyébként megszoktunk a collegáknál, lehetetlen, hogy keserűen fel ne kaczgjon a becsületes magyar ember, ha mindjárt nem oly értelemben »becsületes« is, mint a várad-i toaszt értelmezte. A Debreczeni Ellenőr, az a lap mondja ezt az igaztalan vádat magára, illetőleg pártjára, hogy Tisza Kálmánt »könnyelműen elvesztette«, a mely lap és a mely párt az eget majd lehuza, a földet majd felturta igyekezetében, hogy Tiszát valamelyik kerületben megválasszassa képviselőnek; a mi csakugyan sikerült is a mesterségesen elkészített III-ik kerületben néhány szavazattöbbséggel! Az a lap mondja ezt, a melyeknek íja-fija, apraja-nagyja egy lesto, reszkető inakkal naponként a vajudást, hogy melyik választást fogadjja el Tisza, a debreczenit-e, vagy a nagyváradit? S midőn Tisza elkövette azt a nevezetes hálátlanságot, hogy azt a várost, mely politikai szereplésének bölcsője (Debreczen), azt a pártot (a debreczeni szabadelvű párt), mely az ő politikájának — lett legyen az bármilyen rossz — anyja éveken át vakon követője volt, azt a kerületet a (III-ik v. k.), mely péterfai bukása után szives szolgálai készséggel átvállalta jelöltjéül — oldalba rugya — azon Nagy-Várad mandátumát fogadta el, mely addig, míg miniszterelnök és hatalmas nagy ur nem lett — jóformán tudomást sem vett városának szülöttjéről — a helyett, hogy szegyenkezve meghuzná magát és szemlesütve verné a mea culpát, vagy legalább bölcsen hallgatna, festett álarczsal ott komédiásként nagy dobbal és czintányérral áll ki a deszkára és elkiáltja magát, hogy »mily könnyelműen vesztettük el a nagy államférfit!« — »Nem ugyt fiam, az égre, nem!« Debreczen és benne titeket hagyott el hitlenül Tisza Kálmán s nem ti ötet; mert ha rajtatok állana, most e pillanatban is rabszolgaként nyálnátok talpát és hordoznátok uszályát. De hát Tisza Kálmán a horvát-kérdésben nem a horvátok ellen, a zsidó-kérdésben pedig a zsidók mellett nyilatkozott Nagy-Váradon, s ez a D-i Ellenőr pedig (V. A.)-jának annyira megzavarta az esztét, hogy már azt sem tudja: szén-a-e vagy szalma.

Horvát válság. A lapunk tegnapi „Legújabb” rovatában már említett farkas-evő-czi eseményeket — állítólag — a körösi főispán és Lásbas alispánsági hivatalnok tapintatlan eljárása idézte elő. Ez utóbbi a kulönb is rendkívül izgatott lakosságot egybehoivatta, felolvastatta előttök Ramberg báró proklamációját és a főispán hirdetését. A mintegy 600 főnyi parasztság roppant zajt csapott s a következő közbekiáltásokkal szakította felbe a felolvasást: „Mi horvátok akarunk maradni, nem akarunk magyarok lenni; mindnyáján árulók vagytok! A ki eladta magát a magyaroknak, az karján meg van bélyegezve!” Lásbas megkísérelte lecsendesíteni a népet; felmutatta meztelen karját, hogy nincs bélyeg rajta, de a nép csak tovább lármázott s követelte a régi horvát előjogok visszaállítását, szabad dohánytermelést, a régi mértéket, stb. Lásbas ekkor a főispánhoz fordult s egy 17 főnyi, csendőrokból és honvédekből álló szakaszra tért vissza. Az elvonuló csapat már messziről láthatta az őrtüzeket, melyek köré a zajongó és daloló nép csoportosult. Ejjel után 1 óra volt, midőn a szakaszvezető a népet szétoszlásra szólította fel, a nép erre puska lövésekkel válaszolt, mit a katonaság néhány jól czelzett sortüzessel viszonzott. De a roppant tulnyomó erővel szemben nem tartotta magát, a csapat folytonos tüzelés közt visszavonult. A meghaltak és sebesültek száma még mindig nincs megállapítva, de hogy számuk tekintélyes, anny bizonyos. A magyar képviselőház horvát tagjai megegyeztek, hogy a parlament megnyitása előtt két nappal fognak Budapestre érkezni és egyetértő eljárás megállapítása végett tanácskozni fognak. Egy képviselő, a ki egyszersmind szlavóniai nagybirtokos, azt fogja indítványozni: A magyar kormánytól kívánni kell a kettős fölrusás címerekeknek az országgyűlés fölhatalmázása nélkül való eltávolítását.

Belföldi hírek. Busbach Péter budapest-terézvárosi, György Endre halmi-kerületi, korp. képviselő múlt vasárnap tartak beszámolóikat, Pázmándi Dénes függ. párti u. ekkor Körmenten. — A főrendiház a reformjéről szóló kormányjavaslat szerint kiharadnak a főispánok, czimzetes püspökök s a 3000 frt adót nem fizető mágánosok s bejön a 40 realista s a szuperintendensek és így a felső ház kinevezése keveset változik.

A szerb ügyek fejlődését nyugodtabban kezdik tekinteni a politikai körök. A Pirocsanác-kormány ugy látszik még nem adta fel önmagát. Sorsa mindenesetre csak a király visszajövetele után fog eldőlni. A választások eredménye, bár a kormányra nézve kétségkívül kedvezőtlen, még mindig nem tekinthető véglegesen megállapítottnak. Meglehet, hogy a cabinet egy reconstituciójával az egyensúly helyreállítható. De általános azon nézet, hogy a válság Szerbia külpolitikáját nem érintheti. Érdekes jelenség, hogy Risztics maga is mintegy tüntetésszerűen beszél, — hogy a mostani viszonyok közt Szerbiára nézve az osztrák-magyar monarchia jóakaró barátsága nélkülözhetlen. Mindenesetre figyelembe kell venni, hogy a jelenlegi skupstina csupán csak egy konkrét kérdés elintézésére összehíva és hivatala. Ez a vasuti szerződés ratificatioja, a melyre a határidő már igen közelre van szabva. Ez pedig nem pártkérdés, még nem is Szerbia és köztünk való viszony kérdése, hanem a berlini szerződésből folyó kötelezettség teljesítése és nem lehet kételkedni, hogy ép oly kevéssé talál nehézségekre Szerbiában, mint Bulgáriában.

KARCZOLATOK.

(Egy kis nyiregyházi emlék. — Kossuthról.) Szekely (Stern) Miksa ur — a Nyiregyházi folytatott s oly fényesen bevégzett védelem után — e pillanatban dicsőségének tetőpontján fog állani s nem igen emlékszik egy szerény vidéki hírlapíróra, bár ennek őly nagy szolgálatokat tett.

Történt egyszer, hogy a közel lakó Stern ur (nem tudni, hogy véletlenül-e, vagy azért, mert — többé-kevésbé jogosan — említett hírlapíró volt a „Függ.” némely pikáns megjegyzéseinek szerzője) — benyitott az antiszemita barlangba s ártatlan ifjúságának egész őszinteségével kezdett csevegni... a t.-eszlári dolgokról.

Az ifju lángelme nyilatkozatait természetesen megközelítő szépen sem tudnók viszszaadni s épen azért csakis azt a négy nevezetes tételt említjük fel, melyekkel Nyiregyháza csillaga a elménk homályosságát már akkor megvilágította. Ezen négy tétel pedig hangzott ilyenképen:

- 1. A szaboles megyei közigazgatás és nyiregyházi törvénykezés meg fog szégyenülni, ha Möricz kikerül a megyeházából.
2. Oly dolgok fognak történni, a melyek az egész antiszemitizmust rossz színbe fogják hozni.
3. Nincs a mi hazánkban egyenjogúság, mert nincs egyetlenegy zsidó főispánunk vagy alispánunk sem.
4. A polgári házasság oldja meg a zsidó-kérdést.
Az őszinte lángelme ezen kinyilatkozásait — fog emlékezni Maurer ur — gyanusnak vettük már akkor is, mert hiszen Stern ur ott volt, a hol a zsidó-dolgokat főztek. Epen azért most minden történet dolgot természetén kicsinálnak kell tekintenünk; hirtünk kell, hogy: Scharf Möricz más vallomásra bírását, vagy eltüntetését már akkor elvégezték; az út vü s ö k már akkor ígérték, hogy — a zsidók védelmének befejezéséül — egy budapesti kravallal fogják gyanusnak kiteenni az antiszemitizmust; Mandel Pált fogják a megye urává tenni és hogy végül — a polgári házasság törvényjavaslatát benyújtatják, a mire mutat (mellékesen mondva) a „Nemzet” egyik közelebbi vezércikke is.

Kossuthnál ott járt egy Mezey Ernő nevű látszólag izr. vallásu ur is, a ki hasonló nevet visel partunk egyik kiváló tagjával s jels írójával, Mezei Ernő képviselő ural.

A „Szabadság” (Nagyváradon így nevezik ezen lapot) hallomás után közli ezen ősmertreleu izr. társalgását Kossuthal. Persze, hogy a zsidó kérdésről volt szó. Jellemző az ottani függ. elemekre, kiknek Tiszákkal való fuzióját halljuk emlegetni, hogy ezen függ. közlöny Kossuth által megdicsereteti... Tisza Kálmánt, mint a ki (talán a zala i stá t á r i u m e l r e n d e l é s é v e l) nagy bizonyítékát szolgáltatva a szabadelvűség iránt való érzékének s nem tagadja, hogy Kossuth a magyar kisbirtok megvédésének szükséges voltát hangsúlyozta. A minél sokkal többet persze semmiféle antiszemita sem o haját.

Jön erre egy czófolat Mezey Ernőtől, melyben a „Szabadság” közlését zavarosnak jelenti, de nem tagadja a társalgás említett, valóban a zsidó-kérdésnek elevevén ére tapintó mozzanatát, csak azt jegyezve meg, hogy ő Kossuth szavait, az épen ezébe fektetett finom megkülönböztetések miatt — közlöni képtelen.

Hát csak azt hiszünk mi, hogy Kossuth is megunt a folytonosan reá való hivatkozást s ha — mint mi mindnyájan — nem is helyesli a zsidó-kérdés erőszakos megoldását, átlát az általa oly helyesen ellátott „út-vús” szítáján s rájött, hogy az egész zürzavarban mégis lehet valami büne a zsidónak is, és hiszünk, hogy ha a dolog másképen állana, Mezeynek az ő szavait nem késett volna szöszterint közlölni.

De ki is lehet ez a Mezey Ernő? Pártunk ősmert kapacitása már csak azért sem lehet, mert ő — lelkének minden fennköltége mellett — azon testi hibában szenved, melyben része volt a nagy zeuszerző Beethovennek is. Hallása ugyanis teljesen képtelen közönségestársalgási hangon elmondott szavakban rejelő finom megkülönböztetések felfogására.

Kár ennek az urnak visszaélni a Kossuth Lajos és ugyanakkor egy derék függ. képviselő nevével!

Gili Balázs.

Utazás a Balkán-félszigeten.

(Vége.)

Eddig több száz kilométernyi kitűnő utat hoztak össze, most már a csatornázásnak estek s mint egy nagyváradi magyar fiú, lovasut conductor beszélte, már pár éve úgy van, még pedig a legnagyobb kapkodással nagyrészen csatorna nélkül betemetve a hiába kiásott óriás árok. — A „Chislelef-Chaussee” igen szép arányos, roppant hosszú sötány elején egy remek márvány medenczés szokókat van, gyönyörű czink szobrokkal, az egész lehet 5-6 éve, de környezetével nem gondoltak, maradt szénavasárának (lám nem csak D-ben nehez a tengeris szekeret elkommandirozni!) s a szokókat sive nem szokik utaván, de igazán műveszi szobrainak ki keze, ki feje hiányzik, körülte pedig a legkitűnőbb piszkos nép tanár, körülplántalván a már elkoptott medenczét dínnye haj és mag, sőt egyéb rémigrédienczikkal is.

Ez jellemzi részben Sinaít is; biz az oláh még a mintaszerű porosz rendszer sem teszi tisztává egy évized alatt; nevelni kell arra picizésétől. A remek villák fezzesebb és nagyobb részének — nem mint itam 30-40, hanem mint megolvastam 65-nek — is az a szerencsése, hogy a pimasz nem közelíti meg, mert nem vonja oda semmi. De már a templommal bíró Sinaia-klastrom ki van téve a fentjelzett kedves dolgok közvetlen hatásának. A királynéknak is az a szerencsése, hogy kocsi jón ki legtöbbnyire, az ablaka pedig kette szolgál. Az oláh la adalom, egyuttal keresztelője az új pár szokatlanul jókor világrajott első kisdédenek, igen vonzó, érdekes kép volt. A legények tulipános ködmöne, csinált virágos kalapja, a nők bő ingujja arany pillangókkal s fekete harapisszal hímézve, az idősök ujjatlan prémes palástja mind oly összhangot nyújtott, hogy majd egy órát töltök a kis tarka templomban, melynek barátjai egész kedélyesen vittek szerepeiket. A vezető páter még is röghögtette a lány népséget kecsketuró szagu vicczjeivel.

Délután — mikor már a 8 frcos kis ebéd fardalimat a hús fényő arnyékban kipihentem — szemügyre vevém az országot hosszán két oldalát egymást érő villákat. Egy utkaparó — kit megszólítottam, mert a kutyájával magyarul értekezett — mind megmagyarázta, a hg. Gyika, Cantacuzén, Bessaraba, Goelesku, Cotroceni, Balcéanu, Catarjiu, Boeresku, Bibesku és még számtalan előkelő népség, neve mind képviselve volt: csakugyan az ebéd előtti kocsizás megkezdődven 1/6 órakor, a sok díszes franciás ekipázs egymás érte. Tartalmuk többnyire fekete és aszott vénébb, vagy főher és gömbölyű fiatalabb mamákból de annál ragyogóbb szépségű „konyicskákból” nagyságos kisasszonykákból állt. Egy részük aranytól, selyemtől és pókháló fától szivárványkeut tudókli nemzeti ruhájában a legkellemebb bízár képet szolgáltatott, különösen feltűnt két bankar leány főhéher s-iom bór, ujjatlan ködmön, fekete prémmel, selyemmel hímézve, tarka katri cza gazdagon pillangóva és piros lebegő fátyleendő, hogy az aranyéznem volt rajtuk csekély, az természetes. De most félbehagynom a Ruscsukban kezdett, Bukarestben befejezendő és Brassóban feladott leveletem, mely így is későn ér haza a postáját gyarlósága miatt.

A közélgő orsz. gy. időszakkal s ennek feladataival foglalkozván, írja a „B-ti H-p” : „A hárseregbe bizonyosan ismét többet fognak kéri mint a múlt esztendőben. Mert ez minden évben így van. Nő a hadsereg és a hadi költség, mint a vízi betegség. De hogy most leszállítani lehessen a hadi ki-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A nézőtéréről.

Korán jöttünk. Itt ott látunk csak egy-két embert leszámítva persze a karzatokat, melyeknek közönsége fél órával előbb serleglett össze, mert ott drága dolog jó helyet kapni! A zártsekben valami a kortól hátramaradt, a fővárost és színházakat ritkán látó családot találunk, mely — az egyszeri kíniai követ módjára — még a hangszerek hangolását is élvezettel, valóságos vidéki áhitattal halgatja. Haszonlitanak oly emberekhez, a kik a spárpa fehérét és az articsókát zöldjét is elfogyasztják. Boldog szerző, a kinek darabjához így emberek serlegenek! Ez a közönség az, a mely nem veszi észre a más darabokra emlékeztető betoldásokat s a mely belépti di-jáért nem is kapot eleget — ha nem tapsolt, nem kacazott, vagy nem zokogott keservesen a válogatott jambusokban szenvedő hős sorsa felett, a melynek a színpadon egyszerűen jó emberekre van szüksége, a kiknek igazat adjon és rosszakra, a kikre megharagudjék, — a mely . . . a mely . . . De ki tudná elsorolni a hálás közönség igényeit?

adásokat, mikor Oláhország is 250,000 katonát tart és várakat épít, Bulgáriában orosz had sereg áll s a muszka egyre fegyverkeznek: senki komolyan nem vitathatja. Azonban arra gondja legyen a magyar minisztereknek, hogy várakat nem ott építsenek, ahol nincs rájuk szükség, hanem ahol leginkább fenyegetve vannak, Erdélyben. Egész Magyarország lesi a miniszterium határozatait az ország védelméről. Keletről és délről várjuk az ellenséget, nem nyugatról. Tehát nem Ausztria megmentéséről kell gondoskodni, hanem hogy Magyarország visszaverhesse az inváziót. Mégis egy hadszertáruunk sincs, minden fegyvert, fegyvert, társzekeret Bécsből és Ausztriából kell várunk, honvédségünknek maig sem állhattunk tüzer és műszaki csapatokat, mivel még most is túlnk inkább felnek Bécsben mint a muszka. Nem akarják Magyarországot katonai emancipációját, úgy bántak velünk épen, mint az oroszok a bolgárokkal. A magyar katonai akadémia a közös hadsereg részére még mindig fel nem állították. A székelyföld nem kap stratégiai vasutat, hanem Bosznia igen — Szerajevótól Mosztáron át Raguzába. Lehetetlen ezt könyvelni pazarlásnak nem nevezünk, mikor a bród-szerajevói vonalon se jár senki, se ember, se áru, egyéb katonaszállítmánnyal. Kérdjük, nincs annál szükségesebb vonalunk akárhány? Hiszen Bosznia fellázadhat s Montenegro hadat üzenhet s helyőrségeink háboru eseten szorult helyzetbe juthatnak ama földön: de Boszniából soha veszély moárkiánkát nem fenyegetheti, mert a háborúk ujja nem arra vezet. Minden külellenség Budapestre és Bécsbe igyekszik: a védelem eszközeit is ezekre kell hát fordítani s ha Budapest körül oly várat emelhetünk, mint Paris, boldogok lennénk, hogy nemzetünknek hatalmas állást szerzünk, melyből védhesse magát. Ami Bukarestnek szabad és Belgrádnak, nekünk meg nem engedtetik. Itt csak kaszárnyákat építenek.

1848 aug. 15-től 1849 márcz. 15-ig.

(Az elhunyt Keresztész Károly, a IX. honv. zászlóalj tagjának emlékirataiból.)

Arma, virumque cano. (Vége.)

Bevallom, hogy ezeket a szerencsétlenekeket látva, itt feltem az egész hadjárat alatt legjobban szintelen kardom és patrónásom keresztibe levő szíjjaira dobolva újajmmal s kerve, — a kezem lábom megkíméltetésére esedezve, — Istenül a nekem szánt olyót s úgy elvontam foglaltva ön személyemmel, hogy Görgey akkor még Istennek hitt táborunk egész kiseretével közvetlen úgy mellem állott, hogy csak akkor vettem észre midőn „eljen a 9-ik zászlóalj eljelenek a veres sapkások ezt vártam töletek fia m, de máremnyit nem vártam: kiáltással üdvözölt bennünket. Görgeit meg látva s felkiáltással halva, minden feleltem — mintha ő éngem az ágyugolyóktól biztosított volna örtökre elmult, — s ő folytató — „ha a hazát szeretitek, ha a hazát boldogsága szivetekeken fekszik nézzetek hátra itt vannak a letpreis zászlóaljai itt van a 3-ik zászlóalj testvérték, tudom, hogy rendben esztáznai nem szerettek, most bátran esztárlánczba rohanjatok előre” — a páncsra a mindig a honok lomb tetején állott Kiss Pal ezredes, — a ki a körbe sikótva elrepült ágyugolyókhöz kardját hozzá vágva mondogatta „hiss legy ne szél ram” — szelt oszla-unkat vezényelte s a zászlóalj egy perc alatt széjjel szaladva előre tört, s a már esztárlánczba lőtavolsága előre jött osztrák vadászokat kezdte a Tapió viz felé vissza nyomni,

irgalmatlan ám, nem csupán azért, mert a költő „Lage ingrát”-ját nezi, hanem azért is, mert egy része az esetleg akadémiai koszorut nyert darabbal . . . egyt pályázott. Tehát fazekas itelendi meg a fazekast s az agyalábas mindig tulsziguro a művészein festett porcellánhoz!

nem annyira lövekek mint szuronnal kergetve őket a Tapióba, hol igen sokan láttam — kik sheva menekülni nem tudtak vizalá vesztett gazdájaikat jelentő — kalapjukat a vizen lebegni.

Az ágyuzás egy a mi hátuk mögötti homok dombrol a mieink által is elkezdődött s igen nagyban folyt mind két részről. A legénység tömegben nyomult a hídfele előre, míg egy tekeredőnél a töltésen nem állhatván a legénység a mintegy 2-3 osztálynyi vadász és egy narancsszin sárga hajtókás grenцер zászlóalj aprófégyver s 28 ellenséges ágyu igen sürün jött golyóit a töltés baloldala rára az töltés enyhebe vette magát egyedül maradván a töltésen egy kisdéd testü szürke lován, a harcok orozslánja, a vakmerőségéről híres Földváry Károly alezredes ki miután zászlóalját a hidra törni bizatta, többször rá ment lóháton az annyi ezer fégyver által tüzelt hidra sertellenül s ujra vissza ment zászlóaljához hívni őket a hidra, de a hátor harcziak legbátrabjai, kik a töltés magosságán felül emelkedtek halva vagy sebesülten rogytak vissza, s így a zászlóalj több unszolására a vitez alezredesnek nem tört a hidra, az ezen meg bősztült Földváry oda ugrott ekkor a vadász ház háta megett össze ayult 9-ik zászlóalj közbe s kivéve zászlóssa kezéből a zászlót, — „ha elbogyott a zászlóalj nem hagyja el a 9-ik zászlóalj zászlóját” kiáltással a hidra rohant, megmutatva a világnak, hogy nem csak első napokon az alcoli hídna de a bicsekeinel Földváry is által birt és mert, az ezerekre menő puská és kartács golyókat megvetve vinni, a mi több — nézetem szerint — lóháton egy ellenséges zászlót, mint látva zászlóaljunk megvetve a halált bősztülen rohant a hidra s azt bárha sok veszésséggel de még is 5 perc alatt hatalmába kerítette.

A hídön 120 egyénből álló századunk 29 halott és sebesült maradt köztök gyomrát löve keresztül a minden csatában természetes bátorságát kimutatott Gyurcsenyi János sárospataki deák és születési is, — ez nap reggelén azt kértem Törös Jánostól miért oly komor, és meg hira sem volt a csatának, azt felelte, hogy ma ötlet valami éri, vagy meg lövik: — be is teljesedett mert a jobb karját a hídön keresztül lötétek, mivel ma is meg éri az időt.

A hídön a legnagyobb rendtelenségben áttört zászlóaljunk rohamát nem várta ugyan be sem a sárga hajtókás grenцер sem a lövegek tömege, de egy mintegy 3-4 osztálynyi nehéz lovas tört felénk, s már csak pár száz lépésnyire volt hozzánk, a mikor a fák közt a Tapió partjára észrevétlenül üteggel előre jött, Filipovszky tüzér százados 8 ágyujából e lovasságot keményen megkörtécsolt, úgy hogy egy a tüzelést ki nem állhatván, meghátrálni volt kénytelen, — s mi általa egy kellemetlen rohamtól megmentetünk.

A hídontól annyira mennyire rendezett zászlóaljok Tapió bicseke fele nyomult előre hova be menvén több házakban találtunk réz és rabló horvát grenцерeket kiknek minem, de az Isten tán megkegyelmezett a másvilágon. Az ellen góren ágyuzva vissza hátrált meg, huszárjainknak sikerült a Klapka alezredéstől elvett 7 ágyu egy 6 ágyuból álló osztrák üteggel együtt vissza venni.

A győzelem igen felvidámitotta dandárnokunkat, az emlékezés is tisztelendő Damianics azzal jutalmazta meg zászlóaljunkat a híd elfoglalásért, hogy bár ha az este elődörre következtünk, ő másokat rendelt, s minket pi-henni hagyott

Helyi hírek.

* A mi vendégeink. Krecsányi ur és társulata, miután (ugymond a vasárnap előadott

esővel szemlélik a fel- az egész világot s a világot jelentő deszkákat. Melletők azok a bájjos delnök a kiknek emeletnyi hajdizsuk, a második emeletet képező kalapjuk s a harmadiknak megfelelő toll és virágdíszítésük épen alkalmas lesz arra, hogy egy fél szalont, egy negyed hóst és háromnegyed primadonnát el-takarjon előlünk.

Érdekes kis színházi telepet robbantott szét ep ez idény elején a tulkegyetlen igazgatóság.

Ott alakult a zártsek-sorok belső-végein. Tagjai első sorban s az első sortól kezdve mindenikben, ábrándos hajviseletű, ábrándos tekintetű és öltözékű urak voltak. Elvettek potyajegyüket!

Mikor a közönség tapsol, ók egy szfinx merev arczával bámulnak maguk elé. Mikor a közönségben nem tetszés jelei mutatkoznak, ók cassandrai tekintettel néznek össze, mintha mondanák: „Előre tudtunk!” Felvonás-közöben összeálltak a nezőtér közepén s előleges kiadást rendeztek holnapí bírálatiukból. Volt itt szójáték, pikantéria és apercu, a mennyi csak kellett, sőt még több is. Egy ily teki-télyes ur csak azért hallgatta minden kolle-át, hogy valahogy egyetlen egy vonásban sem egyezzek meg véleménye a többiekével, a másik pedig azért, hogy bírálatában legyen vala-mi, a mi a más okos embereben is benne lesz. Egy-egy mozgekonyabb ur képezte az egyes csoportok összkötő láncolatát s azokat csodálatos jártassággal értesítette egymás véleményéről. Volt köztük egy ur, a kit vagy tíz éven át minden előadásnál látni lehetett s annyira hozzátartozik már a nézőtérnek, — hogy úgy mondjuk, — kinézéséhez, mint a füg-göny allegorikai alakjai. S ez érlekes telep, sem volt képes hátrébe szorítani, most már szét van szórva a színház legkülönbözőbb ré-

„Epilog”) — „a kuldusbot kivirágzott” s mi-után derült bucsuestélyen vettek bucsut attól a jó közönségtől s azoktól a lelkes ifju hirlap-íróktól, a kik oly melegen karolták fel társu-latunkat: e perczben már itt vannak, tulaj-donképen tűzhelyünknel. Nehezen vártuk őket Isten hozta! Ezentul tehát van mivel érde-kessé, kedvessé temünk az unott esti 7-19 órát s eljárhattuk abba a csarnokba, a melyet a mulattató tanulságnak szentelt városunk ál-do-zatkészége! Járjunk is el oda igen, igen sokszor s ne feledjük a francia író monda-sát, mely szerint „a z, a ki szin há z b a n e m j á r, t ű k ö r n é l k ű l ö l t ö z k ö d i k!” Mert bizony a színpadon látjuk csak erényeinket és hibáinkat, az önön magunkban levő s magunkat környező hű képet s itt ta-ulnak gyermekeink a többi között még ud-varias, könnyed magaviseletet is. Olyan dara-bokat, a melyekből rosszat szokás tanulni, Krecsányi ur persze nem fog színi-re hozni! Ugyanó rá fog jönni arra is, hogy a színház kedvéért eddig oly nehezen mo duló földmi-velő polgárságot csak is a magyar éle-t-n e k s a m a g y a r t ö r t é n e l e m a l a k -j a i n a k b e m u t a t á s á v a l l e h e t a s z i n h á z b a c s a l o g a t n i! Nem is fog ó csupa házasságtörési drámát adni, mert kü-lönb-esebbé juttatnók az egyszeri püspököt és annak udvari poétáját, a ki egyszer azt mondta pártfogójának, hogy milyen boldog az, a ki mindennap . . . foglyot ehetik! A püspök elmosolyodott s meghívta poétáját falura. Foglyollyal kínálta meg — a mivel boldoggá is tette poétánkat. Másnap megint fogoly jött s a poétának izlett. Harmadnap, negyed és ötöd nap megint fogoly. De már akkor megunta a mi poétánk is ezta híres csemegét és felkiáltott: D e h á t ö r ö k k ö n ö r ö k k é f o g -l y o t k e l l m á r e n n e m? És felkiáltá-tása („Toujours perdrax!”) mert — ugymond a püspök — „a z e m b e r m é g a f o g o l y p e c s e n y é t i s m e g u n h a t j a!” — Azonban Krecsányi urnak minden komoly czélsa s a legtöbb oldalú törekvésekre képes társulata van. Oly társulatból, a melynek drá-máját egy Ditróiné, Krecsányiné, Kissné, Si-posné és Abonyi, Nemeth, Pálfi, Ditró, Róna-széki, Halmai, Fenyéri; ének-karát Orlei Flóra, Halmainé, Váci Vilma, Kiss, Horváth Ar-nold, Nyilasi és más jó erők támogatják, s a mely e mellett oly vezetéseket örvend, a minő a Krecsányi: csak a legjobbat várhatjuk. Ki-vánjuk is, hogy a megnyíló idény folytán mind a közönség, mind a színészek meglegyenek egymással elégedve! Isten hozta őket!

Lovag.

* A felsőbb tanulók irodalmi önképző-egyletének szavalati szakszótálya tegnap del-után alakult meg a következőképen: elnök lett K o z m a Zsigmond esküdtfelügyelő, jegyző B e r e c z k Sándor 2 h.

* A mi Petőfi-szobrunk. Mint tudva va- a Petőfi-szabor országos bizottsága a debre-czeni főiskolának ajándékozta volt a Petőfi-szabor eredeti nagy gipsz mintáját, melyet Huszár Adolf készített. A szabor-darabok már

szembe. Ók, a toll hatalmas képviselői! Azon-ban külön csoportot képeztek a nagy lapok emberei, külön a „szellemes csevegők”, kik újabban annyira elszaporodtak, hogy számuk-ra ides-tova külön osztályt kell berendeztetni az elői uti klinikán- Állapotuk mindenesetre kritikus.

Hanem azért az előadás nem kezdődött még el.

Vannak szeretetreméltó emberek, a kik ép most indultak el hazulról. Ezek az urak és hölgyek a legérdekesebb jelenetek alatt vonulnak be helyeikre, melyek az illető sorok-nak épen a legvégen vannak; bosszus nézők rakják felre az ölkben már is kényelmesen berendezett muzeumot, a mely áll keztyűkből, látesőből, láteső-bortékből, illatszerec flacon-ból, szekendőből, kis kendőből, nagy kendő-ből, szinlapból, bonbonokkal megtöltött kezi-táskából Termétes öreg urak ilyekeznek úgy összelapulni, hogy a kettőtől fel egész tízenkét tagból álló család helyere vonulhasson, a hol, alaposan elhelyezkedvén és elrendezkedvén, meg tárgyalások indulnak meg a zártsek nyi-togatóval láteső és szinlap végett és akkor, ha ugyan utólag nem derült ki, miszerint az általok diadallal bevett hely tulajdonképen nin-csen egy sorral előbb, vagy hátrább a váltott-nál, végre helyre áll a béke.

Most már nézhetjük háborítlanul a dara-bot. Véletlenül „premiere”, vagy magyarán beszélve — „b e m u t á t ó” előadás folyik. Körülbelül az első felvonás derekán jutottunk ez élvezethez. Azzal ne törődjünk, ha esetleg a szelelő lyuk fölött találunk letelepedni s majd megfulunk a száraz göztől. Tapsot még nem halottunk, nevetést se sokat, mert a jó kedv most a fel uton megáll. A közönségnek előbb bele kell melegednie. A felvonás végével már lesz siker, derű, vagy meghatottság, a szerint, a mint a szerző akar-

régen lesz a szükség elmaradt, ez az akad házkerület anyzó össze a nagy k tervezve v vezető lép Adolf java tokhoz má het, hogy lani fog a kezevel, a ifuságot, e váb nem. * T a n j o g t a t a s a m a h a i K a l l o s j o g t a n s z é k p é l e s f ő i s p ű k u r i f ű s z e b e s t e b e n f o l y t R e v é s z B a l i s t v a n t ö r T ö b i I s t v a J ö z s e f u g y A l b e r t e s k i t ű n ö s e g e t v e t k ö z ő f ö b t u s e l e n e k e m ű v e b ő l a z g y ö n y ö r ű r e m e g h o t a z m e l y e k e n f o a t t á t e s e t t k e k v o l t a k j o g t a n s z é k e m é g k ö z e s v ű l i e l j á r a s t l a l o b e s z e d m é g — m o n d i s s z e p h i r n e k o d s s a a l a t t k a s s a g a a t a m a g a n j o g e r t e l e m r e, n a g y t o t t, n e v e z e t t i s a s z e m e l y e r o l. A h a z a i b ő l, a j e l e n t a l a p o s s á g g a l, g a l o m m i l y s g a t i o v a l, m e l y s e b b b i z t o s i t e d e k e s n t a r g y m a i e s g e r m a a z e m i t i n k a z e t i e s g a z d a s f e j l e d é s t a r g y a z u j a b b o r k i k ű l o n b e n L a m o d e r n e s e s e g e l e t t i n e z e s a g f o g a l m a t s v e s z i a z e r t a t e g y e n i s z ű k s e g v a k h a s z n á l a t t e r t e z e k e t a g y o n n a k, a z i n t v e z i, a p e n z r ö v i d e n e r i t e t v a l a s z t a s s e r t c z e n i e g y h a z t a g e n a j a n j a m e k e r i a n e m e s

ta, vagy . . . ket felvonásból sikere fölött. nem tetszik, a jét a szeszélyes kibonyolítása p. Mert furc furca „sok fey. E z e r i z e s, e m é g i s a f e l e b b e z e r t a p s o l ó, v a m é g e g y s i k e r n e s z, a k ö l t ő a z o k a t a k i g y ő z l e p o m p a z ó b b s i b o l d o s g á t, h a l l g y a r a z h a t l a n, z a j t, m e l y t a p s i b a n r i a d f e l a z ő A n e z ő t e r e n e g y g á b a n, h a n e m s u s o g g u y o s a n, a l á b b ö t v e n e m k á s s z i n h e l y e r ő l e m b e r p i z e g, e u y o m á s, a h a t á s p á h o l y h á t t e r e b s z i n p a d o n m o z d ű f ö l d e t v i v o t t d a c z o t j á t s z ó s z i n e h o z z a, e g e k i g e t S e n k i s e m t u d j a, h á n y a d a r m e g e g e t e t t s z i n n e v i s z o t, u a a l m r o l a k ö z ö n s e g e n e v e z e t t r o s s z i m ű v e l u g y e v e z d o l g a! M i d ő n P a k e t é v e f e l e p e t t s e k o r, e l ő r e s z á m

„a kuldusbot kivirágzott“ s mi-
bucsuéstélyen vetek bucsut attól
sától s azoktól a lelkes ifju hirlap-
ik oly melegen karolták fel társu-
perceben már itt vannak, tulaj-
színhelyünkkel. Nehezen vártuk őket
Ezentúl tehát az mivel érde-
esse tennünk az unott esti 7-10
hatunk abba a csarnokba, a melyet
tanulságnak szentelt városunk ál-
re! Járjunk is el oda igen, igen
feleljük a francia író munda-
erint az, a ki színházba
tűkör nélkül öltözök
bizony a színpadon látjuk csak
és hibáinkat, az önön magunkban
nyakunk környező hákép s itt ta-
meinket a többi között még ud-
nyelve magaviseletet is. Olyan
lyekből rosszat szokás tanulni,
ur persze nem fog szüire hozni!
fog jöni arra is, hogy a színház
lly őly nehezen mo dúló földmi-
ágot csak is a magyar élet-
gyar történelem alak-
emutatásával lehet a
a csalogatni! Nem is fog
asságtörési drámát adni, mert kü-
juttatónak az egyszeri püspököt
vári poétáját, a ki egyszer azt
ogójának, hogy milyen boldog az,
ap... foglyot ehetik! A püs-
dott s meghívta poétáját falura.
álta meg — a mivel boldoggá is
at. Másnap megint foglyt jött s
tooly. De már akkor megunta a
ezt a híres csemegét és felkiál-
tók kőnörök ké fog-
mar ennem? Es e felkiál-
ours perdrin!) megma-
ak a francziák közt, mert —
püspök — az ember még a
enyét is megunhatja!
Krecsányi urnak minden komoly
több oldalú törekvésekre képes
Oly társulatból, a melynek drá-
roiné, Krecsányiné, Kissné, Si-
nyé, Németh, Pálfi, Ditrói, Róna-
nyeri: ének-karát Orlei Flóra,
Vilma, Kiss, Horváth Ar-
és más jó erők támogatják, s a
toly vezetésnek örvend, a minő
csak a legjobbat várhatjuk. Ki-
a megilyó idény folytán mind
mind a színészek meglegyenek
gedve! Isten hozta őket!

Lovag.

bb tanulók irodalmi önképző-
lati szakosztálya tegnap dé-
meg a következőképen: elnök
Szigmund esküdtfelügyelő, jegyző
ador 2 esk.

etőfi-szobrunk. Mint tudva va,
országos bizottsága a debre-
ajándékozta volt a Petőfi-
nagy gipsz mintáját, melyet
szített. A szobor-darabok már

oll hatalmas képviselői! Azon
oportet képeztek a nagy lapok
a „szellemes csevegők“, kik
a elszaporodtak, hogy szánu-
lilon osztályt kell berendeztetni
nikán- Allapotuk mindenesetre

ert az előadás nem kezdődött

zeretremelő emberek, a kik
ak el hazulról. Ezek az urak
erdekesebb jelének alatt vo-
kerek, melyek az illető sorok-
ezvegen vannak; bosszus nézők
ölükben már is kegyelmesen
zomott, a mely all keztyükből,
boratékbl, ilatszere-flacon-
bl, kis kendőből, vagy kendő-
bonbonokkal megtöltött kezi-
es öreg urak lyőznek úgy
a kettőtől fel egész tizenkét
el helyere vonlhasson, a hol,
ezkedven és elrendezkedvén,
ndulnak meg a zártsek nyi-
és színlap végett és akkor,
nem derült ki, miszerint az
fevet hely tulajdonképen nin-
bőlt, vagy hatrább a váltott-
ali a beke

nehetjük háborítlanul a dara-
„premiere“, vagy magyarán
mutató előadás folyik.
ő felvonás derekán jutottunk
zal ne törődjünk, ha esetleg
főltől taláunk letelepedni s
a száraz göztől.
nem halottunk, nevetést se
kedy most a fel uton megáll.
bb bele kell melegednie. A
már lesz siker, derű, vagy
zerint, a mint a szerző akar-

regeu leszállítottak Bécsből, de a felállítás
a szükséges pénz hiánya miatt mindeztideig
elmaradt. Most már azonban el van hátrítva
ez az akadály is, miután a legközelebbi egy-
házkerületi közgyűlés megszavazta a még hi-
ányzó összeget. A 12 láb magas szobor nem
a nagy könnyvár termében, mint eredetileg
tervezte volt, hanem a díszgyűlés teremhez
vezető lépcsősarnokban állítatik föl Huszár
Adolf javaslatra folytán. A kömives munkála-
tokhoz már ma hozzá fogtak s reményünk le-
het, hogy a lehető legrövidebb idő múlva ál-
lani fog az impozáns szobor, esküre tartott
kezevel, átszellemült arczával lelkesítve az
ifjuságot, a mai nemzedéket, hogy „rabok to-
vább nem leszünk!“

* Tanáréjtvétel. Dr. Karsa Ist-
ván jogtanár ünnepélyes beikt-
tatása ma dé. 10 órakor történt meg a né-
hai Kallós Lajos helyére, ki a magyar magán
jog tanszékére megválasztott új tanár. A ünne-
pélyes főiskolai imateremben, a fötiszteletű
püspök ur, a tanári kar, az akadémiai és gym-
náziumi és szép-számú városi közönség jelenl-
tében folyt le. Ott láttuk az ünnepélyen Ft.
Révész Bálint püspök urat kivül: Szőgyényi
István törvényszéki elnököt, Sücs Istvánt és
Tóbi Istvánt törvényszéki birákat, Gyügyey
József ügyvédet, Beke Mihály árvaszéki elnö-
köt, a lelkészek közül: Némethy Lajos, Kiss
Albert és K. Tóth Kálmán urakat és még más
kitünőségeket. Az ünnepély lefolyását a kö-
vetkező főbb vonásokban közölhetjük. A kán-
tus énelkelvén Rossini „Semiramis“ cz. dal-
művéből az „Áldások Istene...“ kezdetű
gyönyörű részletet, fötiszteletű püspök ur szép,
megható szavakban eszefelté a változásokat,
melyeken főiskolánk a legközelebbi néhány év
aatt átesett, s melyeknek különösen a tanszék-
ek voltak kitéve. Az új tanárt ki a magán-
jog tanszékét tölti be, de azon kívül elődjá
meg köz és váltó jogot, a peres és perenkí-
vüli eljárást is, felszólítja a szokásos széköl-
lő beszéd elmondására. — Az új tanár, ki
még — mondhatjuk — fiatal ember, de már
is szép hírnevének örvend, 10 évi pápai tanár-
kodása alatt szerzett tanítási és irodalmi munk-
kassága által, széköfoglaló beszédének tárgyát
a magán jog körébl választotta. Kiváló szak-
ertelemlre, nagytelhetségre mutató felolvasást tar-
tott, nevezetesen az obli g a t i ó ról, vagy
is a személyeknek a személyek közti viszonyai
ról. A hazai, római és germán jogin ézmények-
ből, a jelenkor viszonyiból fejtegette nagy
alapossággal, hogy a nemzet-gazdaság és for-
galom mily szoros összeköttetésben áll az obli-
gatióval, melynek legszilárdabb alapot, legerő-
sebb biztosítékot a tényleges hatalom ad. Er-
dekesen tárgyalta az obligatió fejlődését a ró-
mai és germán jogelemlben, kimutatván, hogy
az emitt inkább erkéki —, amott pedig neu-
zeti és gazdasági értekre támaszkodott. Ezen
fejlődés tárgyalása folyamában kiterjeszkedett
az újabbkor nagyobb nemzetgazdasági irónak,
különösen Locke-nek az obligatió és actio —,
a modern és a classicus obligatió közti külön-
ségleltti nézeteire is. Hogy pedig a haligató-
sag fogalmát szerezhesse az obligatiórol, fel-
veszi azért a termelésnek és fogyasztásnak, az
egyeni szükségletek különböző fajai, és a ja-
vak hasznoálti módjainak ismertetését. Becces
értekezése a használható és elhasznáható va-
gyonoknak, az ingó és ingatlanok fejtegetésével
végzi; a pénzről, mint forgó tőkeről is csak
röviden érintést tévén: köszönetet mond meg-
választásáért az eg házkerületnek, a debre-
czeni egyháztanácsnak s lépszersmind meleg-
ben ajánlja magát kartársai jóindulatába, és
kéri a nemes tanuló ifjuságot, legyen méltó

nevéhez, önmagához, különösen joghallgatóinak
lelkére köti, hogy legyenek vallásosak, legye-
nek igazságosak. Majd ismét fötisztelte
a püspök ur emelkedék föl, reményét és
bizodalmat fejezi ki, hogy az új tanárnak élet-
fája, mely eddig dunántúli földben tenyészett,
itt a rokon talaju tiszántúl is virágosni fog.
A támogatást, a szeretet itt is megtalálja. Lel-
kesedetten, szíve melyébl buzdítja, egyuttal
a nemes pástör a jogakademia ifjuságát, mint
új tanár hallgatóit, munkára, figyelmezteti fel-
adata nagyságára és arra, hogy e nagy áldozatok-
kal fentartott iskola növendékei, nemcsak polgá-
rok tartoznak lenni, hanem buzgó egyháztagsok is.
Szózatán áldást kér a királynra, a felsség családra,
a főiskolára, ennek előjáróira és a házra,
hogy legyen az „független, szabád,
önálló és boldog.“ Ezután a tanárkar,
különösen pedig a jogtanárok nevében Kas-
s a y Sámuel igazgató ur tartván egy emel-
kedett szellemű üdvözölő beszédet az új tag-
tárhoz: ez minden tarárral kezét szorított.
Végül a cantus énelkelte Kölcseynek „Isten
áld meg a magyart...“ kezdetű hymuszát.
— Ezzel a szép, lelekelmelő ünnepély bevég-
ződött.

* A polgári lövöldében vasárnap díjjal
nyertek: legjobb mely lövessel Heinr. Alfréd
1 db 2 frtos tallért, legjobb körölveessel dr.
B r u t t m a n 1 db 1 frtos tallért.

* Eljegyzés. Zucker Henrik helybeli ke-
reskedő leányát, Z u c k e r Paula k. a. t., teg-
napelőtt jegyezte el G o r o v y Miksa ur, az
aczelodrony-műgyár ösmert ifju tulajdonosa,
ki irodalommal is foglalkozik. Szerencsét ki-
vánunk frigyökhöz!

* Főreltanodánk felügyelő bizottsága
ma délután 3 órára van egybehíva, hogy az
üresedésben levő igazgatói állás betöltésék.
A jelöltek: Zimmerman Gyula, Fazekas Sán-
dor és Piribauer Alajos okl. realtanodai taná-
rok. Megválasztott Fazekas Sándor.

* Tüzesetek. Alig 12 óra lefolyása alatt
két tüzeset volt városunkban; az egyiknél
— melyről már tegnapi számunkban megemléke-
ztünk, — a náddal fedett ház tetőzete egészen
leégett; a másiknál, mely az éjjel háromnegy-
ed két órakor volt, Kovács Mihály helybeli
fűszerkereskedő nyomatott-utczán levő 769 db
számú házánál, két szoba és konyhábl álló
külön épület nádtetőzete égett le. Mindkét
esetnél sikerült tüzoltók buzgalmaának a tü-
zet elnyomni.

* Öngyilkos. Bohócsik György nevű 17
éves sertéspásztor tegnap pisztolyal vetett
életének véget. A hulla kórházba lett szállí-
tva.

* Megtöbolyodott. Csokonai-utczán lakó
Molnár F. nevű kőműves a tebolvás több
tünete mutatkozott, miután környezete jelen-
tést tett a rendőrségnek, azonnal kórházba
lett szállítva.

* Iparosok figyelmébe. A helybeli ipar
és kereskedelmi kamara tudatja az iparosok-
kal, hogy a fővárosi technológiai — iparmu-
zeumban kiállítható minden oly fa és fém ipar
körébe tartozó tárgy, mely vagy anyaga, vagy
szerkezete vagy készítése tekintetében, újítást
tartalmaz, és így tanulságos és közérdekes
segű. Ez intézet az iparosoknak anyagbeszer-
zésre is felvilágosítást ad díjtalanul.

* A múlt héten a róm. kath. egyháznál
született 6 gyermek; ezek közül 2 leány tör-
vényes; 3 leány és 1 fiu pedig törvénytelen.
A többi egyházakból az adatok még nem adat-
tak be.

* Szegedi árvák sorsa. Szeged város köz-
gyámja K e l e m e n S. városunkba érkezett,
hogy a szegedi árviz után városunkban elhe-
lyezett árvák közül hármát hazavigyen. A
közgyám, Koszorus Lajos helybeli közgyám-

mal városunkat megszemlélte a mai nap fo-
lyamában.
* Járvány. A vörheny, mint járványos
betegség lépett fel városunkban, s ennek kö-
vetkeztében a szükséges intézkedések meglet-
tek téve. Így a tisztí főorvos meglátogatta az
utczai iskolákat s 1738 növendék közül hatot
talált vörhenybetegnek. Szeptember hó 16 átol
20 ig, 28 vörheny betegség fordult elő, 16 fiu
és 12 leánynál. Ezek közül 1 fiu és 3 leány
áldozata is lett a járványnak. A betegülések
az 1-10 éves közti gyermekeknel fordult elő
A tisztí orvos jelentése szerint a járvány leg-
inkább hatvan és pétéria-utczákban mutat-
kozik.

* Teher határozások. Az okt. hó 7- és
8 ik napján tartandó lövőverseny alkalmával fut-
ásra bejelentett lovakra a teherhatározás
megtörtént s ez szerkesztőségünkhez beküldet-
t. A legnagyobb teher 60 klgm, a legkis-
sebb pedig 38 1/2 klgm.

* Megfejtés. Lapunk legutóbbi szőrejtvé-
nyét helyesen megfejtve beküldtek szerkesztő-
ségünkhez: S. Berta, ifj. U r i Mihály, B a l o g h
Mihály, S z a b ó Károly, U r i Juliska
és Zsuzsika, D e r e k a s y Nelli, N y a l k a
Róza, B e g n i c s Teréz.

Hazánk s a külföld.
— Verhovay 12. párbaja. A Füg. mult
hó 19-iki számában egy közlemény jelent meg
a b e s z t e r c z e b a n y a i zavargásokról,
melyben Richter cs. és kir. hadnagyról is em-
lítés tetetett. Nevezetesen hadnagy sértve érez-
ve magát, levelében felszólította Verhovay
Gyulát, nevezze meg a tudósított, ellenkező
esetben tőle fog elégtételt kérni. — Verhovay
e l v b o l tudósítóját nem nevezte meg, minek
következtében elégtételadásra szólítottott fel.
Az ügy — a mint már írtuk tegnap — vasár-
nap kardpárbaj által nyert lovgagias elintézését.
Verhovay karján súlyosabban, ellenfele lábán
enyhebben sebesült meg. A párbaj az ujpéti et
egyik vívőtermében tegnap délelőtt 10 órakor
ment vége; a feltétel harc képtelenség volt
megállapítva. Verhovay segédei Splényi Ödön
és Hentaller Lajos voltak. Richter had-
nagyéi Cziffra főhadnagy és Leisteringer had-
nagy. Ez volt Verhovaynak tizenkettedik
párbaja. — Erre vonatkozik a nyilatkozat:
Alfölröttak ezenel kijelentjük, hogy a Richter
György hadnagy és Verhovay Gyula urak köz-
ötti felmerült ügy mai napon előttünk lovgagias
uton elintéztetett. Budapest, 1883. szept. 23.
Hentaller Lajos, Splényi Ödön b., Lei-tinger
János hadnagy, Cziffra László főhadnagy.

* A királyt Szegeden lelkesen szándé-
koznak fogadni s méltán is, mert jóslata, me-
lyet a város romjai felett hangoztatott, csak-
ugyan bevált: Szeged s z e b b l e t t, mint
valaha volt. Részt vesz az ünnepélyen az
egész haza; és időben nyitják meg az új szin-
házat, „Szeged hálaája“ cz. alkalmi lapot ad-
nak ki s a mint legújabbban olvassuk, az írók
és művészek társasága szintén képviselve lesz
a szegedi király-ünnepélyeken. A küldöttséget
J ó k a i Mór fogja vezetni s tagjai lesznek
Feleki Miklós, Molnár Antal és Visi Imre.

— Meggyilkolt tanító. Tücsök Károly
zalamegyei, petrikerezturi tanítót meggyilkol-
ta. A tanító nevének mostoha atyját, Kovács
Györgyöt letartóztatták, mert az a gyanu há-
rult rá, hogy a tanítót előre megfontolt szán-
dekkal ö gyilkolta meg és elrabolta tőle 12
forintját. A gyilkosság egy Petri-Keresztúrtól
mintegy 2000 lépésre eső bokroktól borított
helyen történt, mely igen alkalmas buvóhely;
nagy vértócsát találtak ott. Egy csősz a mon-
dott helyről három lövést hallott. Tanu van

ütve látják. A deluók a toilletteken akadnak
fel, vagy épen ezeket irigylük. Leggyakrabban
hangzanak az ilyes megjegyzések: „Ah az a
Prielle! mily isteni!“ „Oh az a Szigeti!“
„Azon a Vizvarin halálra kaczagom magam!“
„Föllep még Ujházi?“ „Ez a Szatmáriné még
mindig a régi!“

A hirlapírói telep inkább arról beszél, a
mi a coullissák mögött folyt le, mint a mit a
színpadon láttók. S bizonyos elégtétellel néz
végig a naiv közönségen, melynek meggyőző-
dését ő holnap guszba köti, kurta vasra veri,
melynek ő torkára forrasztja ezt a kítőró
derűt, melynek itéletét holnap ő szedi szét
szálanként. A közönség ily bemutatákon, mikor
még nem kell alkalmazkodnia a nagy képi
kritika járszalagájához, úgy érzi magát, mint a
mulató kis leány, mikor nincs a háta mögött
a gouvernante.

Es közeledek a harmadik felvonás. A
kétségbeesett hős most van igazán kétségbe-
esve; a szerelmes pár most nem tudja, hogy
győzze le a közé tolakodott társadalmi előité-
leteket s a papa, mama vonakodását, a félre-
értések, a cselszövények most értek tetőpontra.
Azután jön a negyedik felvonás, a hol a halálra
ítelt már haladoklik, a bűnös a hurkot nyakán
érzi, a szerelmes kezd bizni Amor jó indulat-
ában s végre az ötödik, melyben a tör, a
gyilkos és a jeggyűrű mindent megtett, a mit
tőle kívánni lehet és ezzel „fiuita la commedia.“

A közönség pedig felszedelőzköd, utköz-
ben még egyszer apróra veszi, a mit odabenn
láttak, vagy hallott. A papa vagy a mama, a
gyöngébbek kedveért, még egyszer elmond
tartalmát és mesét s azután az egész nagyér-
demű közönség elszedel a főváros végtelen há-
lózatában, haza vonul.

Talán eszébe sem jut, hogy ma élet és
halál ura volt...

Gáspár Imre.

rá, hogy az egyik lövés után Kovács György
a gyilkosság színhelye felől elfutott.

Muzsák.

— A budai szinkör valószínűleg hosszú
időre szünetre me reánk nézve „helyi érdek-
kel“ (i) birni. Krecsányi Ignác és szintársula-
tunk ugyanis vasárnap bucsuzott el a szinkör
oly hálás közönségtől. Szívelyes bucsu volt s
a közönség tömeges megjelenésével tüntetett
Krecsányi mellett, ki oly sok kísérlet után a
szinkörnek állandó közönséget teremtett. „Tár-
sulatának jobb erőt Ditróyné, Halmayné, Orley
Flóra, Krecsányiné, Kissné, Sipossné, Závodszy
Teréz, Váczy Vilma stb. a nők közül, a férfiak
részéről pedig Németh; Kiss, Pálfi, Rónaszeki
Abonyi, Halmay, Ditrói, Nyilassy stb. sok kel-
lemes estét szereztek a budai közönségnek.
Bucsuzól Krecsányi Szilgijeti ó zamatu nép-
színművet, a Páncsóki királyné választott,
melyet Várady Antalnak ez alkalomra írt Epi-
logja követett. A közönség a szinkört zsufo-
lásig megtöltötte s a főbb szereplőket megje-
lenésük alkalmával rokonszenves tapsaival tü-
ntette ki. Krecsányinének, Halmaynénak, Orley
Flórának és Kissnének csokrokat és virágko-
sarokat nyújtottak fel a zenekarból. Várady
Epilogja pattogó jambusos verskeiben írt költői
mű, melyben a költő felidéri a rombolás szel-
lemét s ellenképeül Buda árnyát és a haza
genuuszát, s eléjük tárja Buda város mostani
helyzetét, magyarosodó irányát. A rombolás
szelleme és a költő őt képhén mutatják be
Buda város sorsát. Az ötödik kép után, mely
a koldusbotra jutott szinzigazgatót tünteti föl,
előle a mostani s kezében magasra emeli a
koldusbotot, melyet a szintársulat buzgalma s
a közönség jóakarata kivirágoztatott. Az Epilog
befejezése közből szavakat tartalmaz, melyek-
et a szinzigazgató erőt a közönség felé. —
Krecsányi maga mondta el e szavakat. A köz-
önség szünni nem akaró tapsaival tüntette ki
Krecsányit s a színpad deszkáin megjelent
szintársulati tagokat. — „Donna Juannita“
102 frt 7 krt (a tiszta bevétel feletét) jövedel-
mezett a hirlapírói nyugdíjintézetnek.

Kolle-e 3-dik egyetem? Irják a lapok, hogy a
budapesti egyetemre a mult iskolai évben 1017 orvosi-
növendék járt. Most meg azt írhatjuk, hogy a bécsi
egyetem orvosi karának 1563 hallgatója közül a magyar
korona országai 666-ot küldtek, tehát a hallgatók
számán majdnem fele tőlnek telt ki, amennyi elég volna
egy pár német egyetem összes hallgatójának. (Es
ennek a felének a felét aligha nem Sehauer ur ug-
ratta meg, kit Bécsbe, kit Kolozsvárra. Mert a nyíregy-
házi charlataneria méltán elvehette az ezt törő tanu-
tést erkölcsi súlyát. Annyi tény, hogy a budapesti
orvos növendékek 70%-a z s i d ő. S z e r k.)

— Az aradi vértanuk harmai fölé emel-
endő mauzóleum tekintetében Aradon nagyobb
mérvű mozgalom fog megindulni. A magasztos
eszmével behatoló foglalkozó előkészítő bizott-
ság lelkes felhívást intéz Arad város polgár-
ságához, hogy a hazafias ügy kezdeményezését
megbeszélendő, e hó 30 an értekezletre gyűl-
jenek össze. A felhívást Simegi Kálmán, az
„Arad és Vidéke“ szerkesztője fogalmazta.

Közgazdaság.

— A sertés hizlalás téli szaka most kez-
dődik, a mikor t. i. sem a nagy meleg, sem
pedig a nagy hideg azt nem akadályozza és
legelőnyösebben lehet eszközölni, abból az ok-
ból is, hogy a gazdák most jutnak szemes
eleséghez, melylyel a sertéseket hizlalhatják,
miután a zöld takarmányból, a melylyel álla-
taikat egy ideig tengettek, most már kifogy-
nak. Ennél az átmenetnél használható módra
hívjuk fel az illetők figyelmét, egyen is, ily
zöld takarmánnyal tartott disznók belsejerve-
zete ki levén tálalva, magukban sok szemes
eleséget vehetnek fel, de mert az emésztési
szerveik gyöngébb eledelhez voltak szoktatva,
a száraz magot nem bírják tisztán megemészt-
teni, a minek gynomorrolás és étvágytalanság
a következzése; tanácsos tehát az ily disznókat
egy két nap negyed adag, ismét 4-5 nap fel
adag és csak is 14 nap után egész adag szá-
raz szemes eleségre fogni, hogy jól kihizlal-
hatók legyenek.

Szerkesztői posta.
A szerkesztő má számmal vette át — több napi
távollét után — lapunk tényleges szerkesztését.
Felső-Dabas. Kivánság szerint.
Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.
Kiadó KUTASI IMRE.

Üzlet megnyitás.

A debreczeni csizmadia ipartársulat
kebelében alakult bőrraktári társaság bör-
üzlet helyisége a mai napon megnyitta-
tott, s benne lehetőleg a lábbelihez szük-
séges talp és többféle bőrművek, s több
a csizmadia iparhoz megkívántató czik-
kek beszerzetettek, s így a helybeli mánt
videki bőrfogyasztó iparosok részére csa-
pó-utca 325. szám alatti üzlet helyisége a
nagyérdemű közönség rendelkezése alá
bocsátottat. Tisztelettel hívjuk fel a vá-
sárolni szándékozó iparos társainkat, hogy
bennünket becses megrendelésekkel sze-
rencseltetni méltóztassanak.

Debreczen, 1883, szept. 24.
teljes tisztelettel,
az igazgatóság.

